

1 **Kredsbestyrelsens beretning, Frie Skolers Lærerforening kreds 2, april 2025**

2 **Indledning**

3 For en måneds tid siden deltog jeg i medlemsarrangementet "Gode råd, når forældre er
4 kritiske" på Forberedelsesskolen i Randers. Som altid, når jeg er i samme rum som
5 medlemmerne i kreds 2, bliver jeg ramt af en følelse af samhørighed og ro. Det giver så
6 meget mening at tilbringe tid sammen med folk, der også underviser på en fri skole i vores
7 del af landet. Selvom emnet måske ikke var det mest opløftende, var fornemmelsen i
8 maven og hjertet som altid god.

9 Foreningens kompetente arbejdsmiljøkonsulenter tog os igennem en række gode råd, der i
10 den grad ramte plet i en tid, hvor vi som lærere kommunikerer med forældrene i et
11 omfang, vi ikke tidligere har været vidner til. Et råd ramte lidt mere plet end de andre, da
12 det prikkede til min autopilot, der har en tendens til at fortolke og føle, før den analyserer
13 og afsøger behov. Derfor tager denne beretning udgangspunkt i modellen om fakta,
14 fortolkninger, følelser, behov og løsninger, velvidende at min virkelighed er en fortolkning
15 og dermed aldrig kan være 100% faktuel eller ligne din fortolkning af virkeligheden.

16 Som sædvanligt vil vi komme vidt omkring: fra den helt store verden, til foreningen
17 centralt i hovedbestyrelsen, til det lokale i kredsen, til det nære på skolen og helt tæt på
18 medlemmet. Læn jer tilbage – det bliver som altid en ordrig affære, som I forhåbentlig
19 finder relevant at debattere efterfølgende.

20 **Fakta**

21 Verden er stadig af lave og vi lever i en usikker tid. Præsident Trump truer fortsat med at
22 overtage Grønland, vi ved ikke helt hvordan og hvorfor. Krigen i Ukraine er i gang på 3. år
23 og det synes ikke realistisk, at en våbenhvile er lige om hjørnet. Konflikten i Gaza har store
24 menneskelige konsekvenser, hvor børn kommer i klemme, når de voksne smider bomber i
25 hovedet på hinanden. Den kolde krig, som var gået godt og grundigt i glemmebogen, er
26 ikke så kold mere. Statsministeren udtaler for rullende kameraer, at vi ikke er i krig, men
27 vi er heller ikke i en fredstid. Danskerne boykotter amerikanske varer og supermarkederne
28 tydeliggør, om varerne er europæisk produceret. Aktiemarkedet er i den grad blodrødt.

29 Verdenssituationen påvirker os både professionelt og personligt. Vi skal forholde os til, at
30 eleverne ser, mærker og fortolker tidens grusomheder, de bliver måske bekymrede,
31 handlingslammede eller mættede, når de skal forholde sig til nyhederne, der fylder på
32 både tv'et og ikke mindst deres sociale medier. Personligt er vi måske også selv berørte af
33 og bekymrede over de mange "tåbelige" og magtsyge mennesker, der forstyrrer livet i
34 vores lille smørklat på verdenskortet. Og vi kan blive økonomisk påvirket, da
35 urolighederne kan få betydning for eksempelvis vores pension. Skal Lærernes Pension

36 ændre investeringsstrategi for at få vores indbetalinger til yngle, eller er det vigtigere at
37 investeringerne ikke falder i de forkerte hænder eller endda helt forsvinder? Er der rigtige
38 og forkerte våben? Skal vi fokusere på grøn energi? Dette er spørgsmål, som bestyrelsen i
39 Lærernes Pension drøfter, og her spiller foreningens formandskab en rolle, da de sidder
40 med ved bordet, når de svære beslutninger skal tages. Og hvis du ønsker at gøre din
41 stemme gældende, så kan du i disse dage stille op til en plads i medlemsforum Vest i
42 Lærernes Pension.

43 Trivselskommissionens rapport understreger, at det ikke er retvisende at tale om en
44 trivselskrise, men der er dog en stigende mistrivsel blandt børn og unge i Danmark og
45 andre vestlige lande. Flere faktorer spiller ind: en øget individualisering, et presset
46 familieliv, et skolesystem med stigende krav og en digital verden, der konstant stiller
47 eleverne til regnskab for deres præstationer og sociale status. anbefalingerne peger på
48 behovet for en samlet indsats, hvor skolerne, forældrene og samfundet løfter i fællesskab.
49 Men hvem har ansvaret? Skal lærerne overtage en rolle, der tidligere lå hos forældrene? Er
50 skolerne klædt på til at håndtere den stigende mistrivsel? Og hvordan sikrer vi, at lærerne
51 ikke brænder ud i forsøget på at løfte en opgave, der måske ligger uden for skolens
52 kerneopgave?

53 I klasselokalerne ser vi samtidig, hvordan sproget ændrer sig. I mine første år som lærer
54 var det ordet "gay", der var et flittigt brugt skældsord, nu er det snarere diagnoserne, der
55 bliver brugt. Og diagnoser er ikke længere noget sjældent, men snarere en del af de unges
56 identitet og kultur. "Mine drenge" i 8. klasse omtaler hinanden som autister, eller at de har
57 OCD og ADHD uden reelt set at have den pågældende diagnose. På den ene side kan det
58 synes positivt, at eleverne med deres sprogbrug kan være med til at aftabuisere mentale
59 udfordringer, men på den anden side risikerer vi, at diagnoser bliver en normativ måde at
60 forstå sig selv og andre på. Sproget skaber virkeligheden, så hvordan kan vi som lærere
61 håndtere elevernes sprogbrug, så sproget ikke skaber en sygelig virkelighed?

62 Skærmen ud af skolen er blevet en del af løsningen for nogle. Flere skoler eksperimenterer
63 med skærmfri zoner eller begrænset brug af teknologi i undervisningen. Samtidig rejser
64 generativ kunstig intelligens nye problemstillinger. Hvordan sikrer vi, at eleverne udvikler
65 en kritisk stillingtagen til information og ikke bare kopierer svar fra AI? Hvordan
66 beskytter vi lærernes tryghed i en tid, hvor det at blive filmet eller optaget uden samtykke
67 er blevet en reel bekymring? Generativ kunstig intelligens er kommet for at blive, det er en
68 del af udviklingen. Vi kan ikke lukke øjnene for, at dette højhastighedstog stiller krav til
69 vores lærerrolle, idet vores professionelle kompetencer og didaktiske dømmekraft skal
70 kunne inddrage teknologien i undervisningen, hvor det giver mening og bidrager til
71 elevernes læring og dannelse. Vores fornemmeste opgave er fortsat at danne og uddanne
72 eleverne til fremtiden, selvom vi måske ikke kender eller overhovedet kan forestille os,

73 hvordan den kommer til at se ud. Så hvem er fremtidens lærer?
74 Skole- og uddannelsespolitisk udvalg nedsat af hovedbestyrelsen er i gang med at
75 udarbejde en politik for foreningens holdning til digitalisering. Et vigtigt arbejde, som til
76 stadighed bliver overhalet af teknologiens hastige udvikling. Det er dog universelt
77 gældende, at lærerne på de frie skoler skal have mulighed for kompetenceudvikling, så vi
78 kan være et skridt foran i undervisningen, og at vi på skolerne skal udarbejde politikker,
79 som hjælper lærerne i kommunikationen med forældrene, støtter i arbejdet med kunstig
80 intelligens og beskytter såvel det fysiske som det psykiske arbejdsmiljø.

81 **Fortolkninger**

82 Regeringen har besluttet at lukke en lang tradition med 10. klasse i Danmark på
83 folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler for i stedet at bruge pengene på at oprette et
84 nyt uddannelsesstilbud, EPX. Undervisningsminister Mattias Tesfaye argumenterede for, at
85 ændringen er nødvendig, idet EPX er designet til at hjælpe eleverne med at få et mere
86 praktisk og erhvervsrettet kompetencegrundlag, hvilket vil gøre overgangen til
87 arbejdsmarkedet mere gnidningsfrit. Reformen skal ifølge ministeren være et svar på den
88 stigende efterspørgsel efter faglært arbejdskraft og behovet for at sikre, at eleverne er
89 bedre forberedte på de krav, der stilles på arbejdsmarkedet i fremtiden. Kort sagt
90 uddannelse for samfundets skyld og ikke for den enkelte unge. Så hvor blev dannelsen af?

91 Det er underligt, at skolereformen ikke skabte større rabalder end den reelt gjorde. Kun
92 omkring 10.000 skrev under på borgerforslaget, som Frie Skolers Lærerforening havde
93 oprettet for at forpligte politikerne til at drøfte konsekvenserne af lukningen af 10. klasse
94 for eleverne såvel i folkeskolen som på de frie skoler. Fremlæggelsen af reformen skete en
95 sen tirsdag aften, og dagen efter blev fokus hurtigt flyttet over på krig og trusler. Elevernes
96 dannelse og mulighed for et 10. skoleår med tid til modning og faglig og personlig
97 udvikling druknede i debatten om statsministerens udtalelser om krig og fred. En
98 tilfældighed? Jeg tvivler, da såvel statsministeren som undervisningsministeren er dygtige
99 strateger, så mon ikke forløbet var nøje koreograferet? I samtaler med kolleger, venner og
100 familie bliver det stadig klart for mig, at vi ikke helt tror på, at reformen og dermed
101 lukningen af 10. klasse er endegyldig. Der kommer et eller to folketingsvalg, inden
102 reformen træder i kraft i 2030, men med en midterregering og to støttepartier på hver sin
103 side af midten synes det umuligt at forestille sig, at reformen tages op til genovervejelse,
104 desværre.

105 Hovedbestyrelsen deltog aktivt i debatten i nyhedsmedierne og på Christiansborg og
106 indgik i samarbejde med andre skoleinteressenter. Flere frie grundskoler med store 10.
107 klasseafdelinger i kredsen bidrog med happenings, debatmøder og events. Men lige meget
108 hjalp det? Så selvom efterskolerne blev fredet i denne omgang, kan de ikke længere afvikle

109 ministeriets godkendte afgangsprøver for 10. klasse, og efterskoler må i gang med at
110 genopfinde sig selv. Så fremtiden synes usikker for vores efterskoler og 10. klassecentre.
111 Får det betydning for vores medlemstal? Hvordan kan vi som forening bedst støtte vores
112 medlemmer i denne usikre tid?

113 **Følelser**

114 Fællesskabet og sammenholdet i kreds 2 er fundamentet for vores arbejde i
115 kredsbestyrelsen. Vi er en kreds, der bygger på samarbejde, gode relationer og gensidig
116 støtte. De tillidsvalgte spiller en uundværlig rolle i dette fællesskab – de er limen, der
117 binder foreningen, kredsen og skolerne sammen. Udover deres daglige arbejde med at
118 støtte og vejlede kollegerne har de et vigtigt ansvar i at sikre, at medlemmernes stemme
119 bliver hørt både i foreningen og i forhold til ledelsen, som de både forhandler og
120 samarbejder med. Denne opgave udføres med stor ansvarsfølelse og dedikation, hvilket
121 afspejles i deres kontinuerlige engagement i kurser, møder og arrangementer.

122 Træffet for arbejdsmiljørepræsentanterne var en stor succes med faglig sparring, faglig
123 opdatering og socialt samvær. Det giver mening at tilbringe tid sammen med andre med
124 samme tillidshverv. Men samtidig udtrykte flere af de deltagende
125 arbejdsmiljørepræsentanter, at de også gerne vil have mulighed for at sparre med deres
126 egen tillidsrepræsentant, så kunne man tænke sig, at vi arbejder med et koncept for næste
127 års træf, hvor vi er afsted på samme tid, og hvor noget af programmet er fælles, fordi det
128 giver mening og noget er opdelt i tillidshverv?

129 Tillidsrepræsentantuddannelsen er et af vores vigtigste redskaber til at sikre, at vi altid har
130 kompetente og engagerede tillidsrepræsentanter i foreningen, i kredsen og på skolerne.
131 Årligt klæder vi 10-15 nye tillidsrepræsentanter på til at varetage dette nye hverv – en
132 opgave, der både kræver viden om overenskomstens indhold, foreningens politik og et
133 stærkt fundament i relationer og samarbejde. At byde de nye tillidsrepræsentanter
134 velkommen til kredsen er enormt givende, da de kommer med friske øjne på hvervet,
135 kredsen og foreningen, så de mere garvede også får nye perspektiver på tingene. Og jeg er
136 stolt over at kunne vise de nye vej ind i et velfungerende, relationelt stærkt fællesskab,
137 som er kendetegnende for netværket af tillidsvalgte i vores lille del af foreningen.

138 I år har vi haft stor succes med vores efteruddannelsesmoduler om samarbejdssporet med
139 foreningens kompetente konsulenter og forhandling med Charlotte Flach, hvor fokus var
140 på relationerne i forhandlingsrummet, og træffet for tillidsrepræsentanterne, der byggede
141 bro mellem modulerne, var et højdepunkt. Forhandlingsguru, Søren Viemose, gav
142 deltagerne indsigt i, hvordan de kan arbejde relationsopbyggende udenfor
143 forhandlingslokalet, hvilket er en essentiel færdighed i det tillidshverv, de varetager.

144 Der har i år været stor opbakning til medlemsarrangementer og møder, og det stiller os i
145 en god position til at videreudvikle vores aktiviteter fremover.
146 Vi har set en stigende deltagelse, hvilket vidner om, at de emner og aktiviteter, vi har
147 udbudt i år, har været relevante og af interesse for medlemmerne. Det er dog også vigtigt
148 for os at sikre, at vi fortsat rammer plet med hensyn til tid, sted og indhold, så vi bedst
149 muligt kan imødekomme medlemmernes behov. Skolebesøg har givet os et værdifuldt
150 indblik i den daglige virkelighed, og de samtaler vi har haft, har været både lærerige og
151 inspirerende. Vi mener, at de møder vi afholder, er en god måde at skabe dialog på, men
152 vi vil også gerne høre fra jer, vores medlemmer og tillidsvalgte, hvordan vi kan gøre dem
153 endnu bedre. Hvad ønsker I, at vi fokuserer på? Hvilke formater fungerer bedst for jer? Vi
154 vil gerne sikre, at vores aktiviteter er så relevante og effektive som muligt, og derfor skal
155 der her lyde en kraftig opfordring til at give jeres besyv med, hvis I har gode ideer eller
156 holdninger til hvad, hvem, hvordan, hvornår og hvorfor.

157 **Behov**

158 Forleden sad jeg og talte med en yngre kollega over madpakken. Vi kom til at diskutere,
159 hvorfor 17,3% af vores løn er afsat til arbejdsmarkedspensionen i Lærernes Pension. Min
160 kollega nævnte, at han kunne forestille sig at få flere penge mellem hænderne, hvis han
161 selv kunne investere pengene i stedet for at lade dem blive trukket til pensionen. Jeg kan
162 sagtens forstå hans argumentation, og er måske også til dels enig i, at det er blevet lettere
163 at investere sine penge på nettet, hvilket potentielt kan give et højere afkast i fremtiden.
164 Men vi talte også om, at arbejdsmarkedspensionerne i mange år har været en økonomisk
165 redning for mange, især i en tid hvor folkepensionen ikke længere sikrer tilstrækkeligt
166 smør på brødet, og dermed ikke sikrer den samme økonomiske tryghed som tidligere. Min
167 kollega er et yderst sympatisk, solidarisk og engageret menneske, der ikke kun tænker på
168 egne interesser, men også har stor respekt for fællesskabet. Det er netop det, der gjorde
169 vores samtale interessant og tankevækkende. For mens vi som forening skal tilpasse os
170 fremtidens udfordringer, er det vigtigt at huske på, at det er den solidaritet, der binder os
171 sammen i dag.

172 Efter min bedste overbevisning har fremtidens unge dog også behov for fagforeningen.
173 Men hvordan kan vi sikre, at vi fortsat har de rette tilbud på hylderne for nuværende og
174 kommende medlemmer? Skal vi individualisere vores tilbud? Skal vi fokusere på
175 forsikring, solidaritet eller kompetenceudvikling? Eller skal vi være på udkig efter nye og
176 uopdagede behov, som fremtidens medlemmer måske vil stille krav om?

177 En central opgave for os er at organisere både nyansatte, dem, der fortsat er i tvivl om
178 medlemskab og dem, der bare ikke føler sig inviteret ind i hulen endnu. Vi ser en positiv
179 udvikling, hvor tillidsrepræsentanterne i høj grad har taget opgaven på sig, og som følge

180 heraf sender jeg hver måned en velkomstmail til flere nye medlemmer – også på skoler,
181 hvor organiseringsgraden tidligere har været lav. Samtidig afspejles den usikkerhed,
182 mange oplever i den nuværende tid, tydeligt i den store andel af fyringssager, som havner
183 på konsulenternes bord. Denne usikkerhed omkring ansættelse kan være med til at skubbe
184 ikke-medlemmerne i retning af et medlemskab i en fagforening, der ikke blot tilbyder
185 særdeles kompetent, juridisk rådgivning, men også arbejder for at sikre gode
186 overenskomstbetingelser på de frie skoler.

187 Organisering af lærerne på højskolerne fortsætter sin stille og rolige gang. Det kan til tider
188 virke lidt op ad bakke, da nogle bliver medlemmer, mens andre får job uden for det frie
189 skoleområde, og derfor melder sig ud af foreningen. Det er stadig hovedbestyrelsens håb
190 at kunne tegne overenskomst for højskolelærerne, når vi organiserer 50% af lærerne på
191 højskolerne. Det er ligeledes kredsbestyrelsens håb, at vi i kreds 2 kan byde
192 højskolelærerne velkomne til det fagpolitiske fællesskab ved at tilbyde arrangementer, der
193 har relevans for kredsens medlemmer uanset skoleform. Og endelig er det vores håb, at
194 højskolemedlemmerne finder vej til kredsgeneralforsamlingen, formødet inden
195 repræsentantskabsmødet og selve repræsentantskabsmødet som kredsrepræsentanter, så
196 alle medlemmer kan deltage i medlemsdemokratiet, hvilket er med til at styrke og binde
197 kredsen og foreningen tættere sammen.

198 Når flere lærere betaler kontingent, betyder det flere penge at drive forening for. Men
199 hvorfor driver vi egentlig forening? For at forhandle og vedligeholde overenskomsten? For
200 at fastholde og udvikle et fagligt fællesskab for lærerne på de frie skoler? For at bidrage
201 med vores perspektiv på skolepolitikken i Danmark? For at sikre gode arbejdsforhold og
202 være en stærk stemme for medlemmerne? Det er spørgsmål, vi bør stille os selv løbende,
203 for at sikre, at vi altid arbejder for det fællesskab, vi ønsker at repræsentere og udvikle.

204 **Løsninger**

205 Og netop visionerne for fremtidens fagforening vil spille en central rolle i foreningens
206 arbejde i den kommende tid. Hvordan sikrer vi, at både foreningen centralt og kredsen
207 lokalt fortsat er et levende og aktivt fællesskab for vores medlemmer – både nu og i
208 fremtiden? Hvordan sikrer vi, at kredsbestyrelsen også i fremtiden består af engagerede
209 og motiverede medlemmer, der er klar til at tage ansvar? Kan vi finde nye og kreative
210 måder at engagere medlemmerne på, såvel centralt i foreningen, lokalt i kredsen og nært
211 på skolerne? Skal vi etablere netværk for særlige grupper i kredsen – eksempelvis
212 børnehaveklasseledere, ressourcecenterlærerne, de yngre medlemmer, de mere erfarne
213 eller måske helt andre grupper? Hvordan får vi vores fællesskab til at blomstre, så det
214 fortsat kan være en styrke for vores medlemmer? Disse og mange andre spørgsmål presser
215 sig på, og vi får forhåbentligt svar i dialogen med jer medlemmer, når vi besøger skolerne,

216 når vi inviterer til kredsgeneralforsamling og formødet, og når skole- og
217 kredsrepræsentanterne deltager i repræsentantskabsmødet på Nyborg Strand til
218 november. Det er gennem denne tætte kontakt og samarbejde, at vi kan finde de bedste
219 løsninger for vores fællesskab og fremtidige arbejde.

220 En anden væsentlig opgave, der venter os i foråret 2026, og som vi allerede er startet på i
221 dag med kravopstillingsmødet, er overenskomstforhandlingerne. Det er altafgørende, at vi
222 fortsat kan opretholde en rimelig levestandard gennem en fair og konkurrencedygtig løn.
223 Men lige så vigtigt er det at sikre, at det psykiske arbejdsmiljø får den nødvendige
224 opmærksomhed, så vi fortsat kan være de bedste versioner af os selv – både i
225 klasselokalet, når vi kommunikerer med forældrene, og i vores fritid, så vi undgår at
226 "smatte sammen" på sofaen efter en lang arbejdsdag, men i stedet har overskud til at være
227 til stede for andre end vores elever.

228 Gode arbejdsforhold skabes ikke kun i forhandlingsrummet, men i høj grad også i
229 samarbejdet med ledelsen på den enkelte skole. Det stiller store krav til
230 tillidsrepræsentanterne, der spiller en afgørende rolle i at omsætte overenskomstens
231 resultater til konkrete, positive ændringer på den enkelte skole. Det stiller også krav til
232 hovedbestyrelsen som forhandlere af overenskomsten, og ikke mindst til jer,
233 medlemmerne – for det er kun ved at give udtryk for jeres mening og bakke op om de
234 tillidsvalgte, at vi kan sikre et stærkt mandat, som giver dem den nødvendige styrke til at
235 udføre deres vigtige arbejde.

236 **Afslutning**

237 Til slut vil jeg på kredsbestyrelsens vegne takke alle jer, der har deltaget i kurser, møder og
238 arrangementer i årets løb. Og tak til kredsrevisorerne, der igen i år har godkendt kredsens
239 regnskab uden de helt store bemærkninger. Og naturligvis en kæmpe tak til
240 kredsbestyrelsen, der altid trækker et enormt læs i forbindelse med afholdelse af møder,
241 arrangementer og træf. Og som er trådt til, når vi skulle på skolebesøg. I har bidraget med
242 input, så jeg med kredsens i ryggen har kunnet drøfte foreningens politiske retning i
243 hovedbestyrelsen. Og I har ikke mindst været gode kammerater, som har været med til at
244 skabe den rette stemning på og uden for møderne.
245 Med disse ord overlader vi kredsbestyrelsens beretning til generalforsamlingens drøftelse
246 og godkendelse.